

CHASSEUR DE VIPÈRES

Arthur TRICHARD
6, Quai Pierre-Scize, LYON

Afbeelding 1: Arthur Trichard poserend voor een foto met zijn linkerhand vol ringslangen (Coll. R.J.C. Bronckers).

Image 1: Arthur Trichard posing for a picture with his left hand filled with grass snakes (collection of R.J.C. Bronckers).

ADDERJAGERS UIT LYON

VIPER HUNTERS FROM LYON

Ron Bronckers
Oude Kerkstraat 38
6227 SR Maastricht

De trouwe lezer van *Litteratura Serpentina* heeft in het verleden al kennis kunnen maken met bekende adderjagers uit Frankrijk (Bronckers 2009a, 2009b, 2011, 2012, 2013a, 2013b, 2013c). Het bleek niet altijd even gemakkelijk te zijn om, opererend vanuit Nederland, informatie over deze markante persoonlijkheden te vinden. Dit is zeker het geval bij enkele uit Lyon afkomstige adderjagers, die hier kort de revue zullen passeren en waar het visuele aspect van de afbeeldingen een hoofdrol speelt.

Arthur Trichard

In de periode 1900-1920 was er in Lyon een adderjager actief wiens beeltenis terug te vinden is op een prentbriefkaart van omstreeks 1910 (zie Afbeelding 1). Charvier (2007) meldt over deze inwoner van Lyon het volgende:

In navolging van alle andere landelijke regio's had ook Lyon zijn eigen adderjager, Arthur Trichard, wiens laatste woonplaats in de stad geen enorme rijkdom moet zijn geweest als gevolg van zijn bezigheden! Het was meestal aan de rand van de stad waar de boeren een beroep op hem deden om een paar kippeneieren te redden of nesten van adders uit te roeien in de velden. Net als zijn collega's in Frankrijk portretteerde hij zichzelf met als bijnaam Jean Serpent¹.

De onbekende

Maar zelden werden adderjagers afgebeeld op prentbriefkaarten zonder hun echte naam of bijnaam te vermelden. In mijn collectie bevinden zich twee van zulke exemplaren en dege-

Ron Bronckers
Oude Kerkstraat 38
6227 SR Maastricht

The loyal reader of *Litteratura Serpentina* got to know the famous viper hunters from France in the previous issues (Bronckers 2009a, 2009b, 2011, 2012, 2013a, 2013b, 2013c). It wasn't always easy to get information about these striking personalities while operating from The Netherlands. This is certainly the case for some of the viper hunters from Lyon, which are briefly described in this article. The visual aspect of the images plays the leading role.

Arthur Trichard

In the period 1900-1920, a viper hunter was active in Lyon whose image is found on a picture postcard from around 1910 (see image 1). Charvier (2007) announces the following about this inhabitant of Lyon: 'Following the examples of all other rural regions, Lyon had its own viper hunter, Arthur Trichard, whose last residence in the city couldn't be of enormous wealth taking into account his occupation. Often farmers on the edge of the city hired him to to save a few chicken eggs or exterminate viper nests in the fields. Just like his colleagues in France, he portrayed himself as Jean Serpent¹.

The unknown

Rarely viper hunters were shown on picture postcards without their real or nickname. In my collection there are two of these specimens and the one shown here, doesn't even mention a city (see image 2). The card was sent in 1938 from Lyon to Toulon, which can be determined by the stamps on the front and backside. Because the card was stamped in Lyon for dispatch, one may assume that it belongs to this

1 De enige echte *Jean Serpent* was Michel Vergne afkomstig uit Clermont-Ferrand (zie Bronckers 2009b).

1 The one and only *Jean Serpent* was Michel Vergne from Clermont-Ferrand (see Bronckers 2009b).

ne die hier getoond wordt, vermeldt eveneens geen woonplaats (zie Afbeelding 2).

De kaart werd in 1938 verstuurd vanuit Lyon naar Toulon, wat te zien is aan de stempels aan de achter- en voorzijde. Daar de kaart in Lyon voor verzending is gestempeld, mag men aannemen dat deze toebehoort aan die stad. Een fotograaf die en passant een scene op de gevoelige plaat heeft vastgelegd van een wellicht minder bekende adderjager die destijds in Lyon en omstreken actief was.

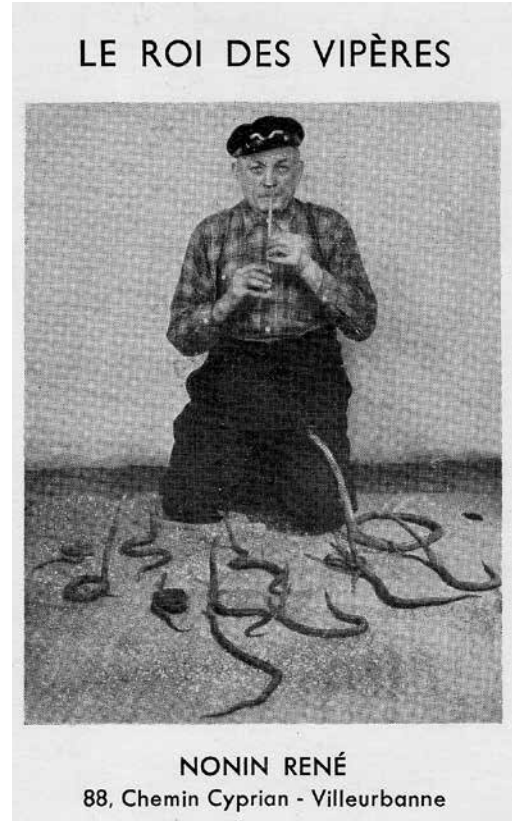
René Nonin

In Villeurbanne was in de jaren 50 en 60 van de vorige eeuw de adderjager René Nonin een graag geziene verschijning. Op de wekelijkse markt in deze voorstad van Lyon verscheen hij steevast met zijn kraampje geheel gewijd aan de jacht op adders.

Afbeelding 2: Een onbekende adderjager gefotografeerd in de straten van Lyon (Coll. R.J.C. Bronckers).
Image 2: A picture of an unknown viper hunter on the streets of Lyon (collection of R.J.C. Bronckers).

city. A photographer, who shot a picture while passing by, has made a picture of probably a less known viper hunter who was active in Lyon and the surrounding area.

Afbeelding 3: René Nonin met fluit en op de voorgrond enkele aangelokte (opgezette) slangen (Coll. R.J.C. Bronckers).
Image 3: René Nonin with a flute and on the foreground a few lured (stuffed) snakes (collection of R.J.C. Bronckers).

René Nonin

In Villeurbanne during the 50's and 60's of the previous century, viper hunter René Nonin was a welcome appearance. He was always present at the weekly market in this suburb of Lyon with his little stand devoted to the viper hunt. On the picture postcards that he distributed, you can see him sitting on his knees surrounded by snakes that were attracted by the sound of his flute (see image 3). Surely he is inspired by the story of the rat catcher of Hamelen.

MR NONIN RENÉ
CAPTEUR DE VIPÈRES

*Agréé par les Facultés
de France et de Suisse*

Afbeelding 4: Twee angstwekkende aspisadders staan op het punt René Nonin te verslinden (Coll. R.J.C. Bronckers).
Image 4: Two frightening vipers are about to devour René Nonin. (Coll. R.J.C. Bronckers).

Op de kaarten die hij daar uitdeelde ziet men hem ondermeer op zijn knieën zitten, omringd door slangen die afkomen op zijn fluitspel (zie Afbeelding 3). Het kan bijna niet anders of hij heeft zich laten inspireren door het verhaal van de rattenvanger van Hamelen.

Een andere bijzondere kaart (zie afbeelding 4) maakt reclame voor feit dat hij als addervanger officieel erkend werd door de medische faculteiten van universiteiten in Frankrijk en Zwitserland, waar hij waarschijnlijk levende exemplaren aan leverde.

Another special card (see Figure 4) advertises the fact that he was officially recognized by the medical faculties of several universities in France and Switzerland as a viper catcher, where he probably provided live specimens.

His stand was decorated with a few information signs for the people that were passing by. This is shown on two pictures of Marcelle Vallet (see images 4 & 5).

Below is a translation of the text on two of the three signs:

Afbeelding 5: Tijdens de markt staat René Nonin naast zijn kraampje omgeven door nieuwsgierige toeschouwers (Bron: Gemeentelijke bibliotheek van Lyon).
Image 5: René Nonin surrounded by curious spectators next to his stand during the market (source: public library of Lyon)

Afbeelding 6: Een van de borden op het kraampje van René Nonin met een boodschap voor de toegestroomde menigte (Bron: Gemeentelijke bibliotheek van Lyon).
Image 6: One of the signs on the stand of René Nonin with a message for the crowd (source: public library of Lyon).

Zijn kraampje was voorzien van enkele borden met informatie voor de voorbijgangers wat op twee foto's van Marcelle Vallet te zien is (zie Afbeelding 5-6). Hieronder volgt een vertaling van de teksten op twee van de drie borden:

Afbeelding 5: Dames en heren, blijft u staan om deze gevaarlijke adders te zien en de diensten die ik u lever door ze uit te roeien, voor uw veiligheid en (die) van uw kinderen. Ik hoop in het voorbijgaan op een kleine beloning, wat welverdiend is en wens u veel geluk. Bedankt, die wil geven, die kan geven.

Afbeelding 6: Kijk uit voor adders - jagers • vis-sers • wandelaars • kampeerders, jullie doen een stap vooruit en een stap terug. Jullie zien deze gevaarlijke adder niet, maar ze is bereid om u te doden en vooral kinderen die alles aanraken. Jullie plukken de bloemen, de champignons, maak lawaai en ze gaat er vandoor.

Een uitgeknipt artikel aan de linkerzijde uit *la Dernière Heure Lyonnaise* toont de volgende kop: Villeurbanne - R. Nonin Koning der Ad-ders - Slaagt erin om er honderd te vangen tij-dens drie ochtenden in la Doua.

Image 4: Ladies and gentlemen, be aware of these dangerous vipers and the services that I provide to you by exterminating them for the safety of you and your children. I hope to receive a small reward, which is deserved and I wish you all the best. Thanks, those that will give those that can give.

Image 5: Watch out for vipers - hunters · fisher-men · hitch hikers · campers you make one step forward and one step back. You don't see this dangerous viper, but she is capable to kill you and especially your children who touch every-thing. You pick the flowers, the mushrooms, make noise and she flees. A cut out article on the left side of *La Dernière Heure Lyonnaise* has the following headliner: Villeurbanne – R. Nonin king of the vipers - manages to catch hundred vipers during three mornings in la Doua.

Literature

- Bronckers, R. (2009a), 'De premiejacht op adders in Frankrijk. Een beroep in (prentbrief)kaart gebracht. Deel 2. Henri Auvray, bijgenaamd *Deça*'. - 'The bounty hunt on vipers in France. A profession on (picture) postcard. Part 2. Henri Auvray, nicknamed *Deça*'. *Litteratura Serpentina* 29(1): 6-16.
- Bronckers, R. (2009b), 'De premiejacht op adders in Frankrijk. Een beroep in (prentbrief)kaart gebracht. Deel 3. Michel Vergne, bijgenaamd *Jean Serpent*'. - 'The bounty hunt on vipers in France. A profession on (picture) postcard. Part 3. Michel Verge, nicknamed *Jean Serpent*'. *Litteratura Serpentina* 29(3): 119-128.
- Bronckers, R. (2011), 'De premiejacht op adders in Frankrijk. Een beroep in (prentbrief)kaart gebracht. Deel 4. De eerwaarde Chabirand, een man met een missie'. - 'The bounty hunt on vipers in France. A profession on (picture) postcard. Part 4. The reverend Chabirand, a man with a mission'. *Litteratura Serpentina* 32(1): 6-12.
- Bronckers, R. (2012), 'De premiejacht op adders in Frankrijk. Een beroep in (prentbrief)kaart gebracht. Deel 5. François Raison, bijgenaamd *Père Raison*'. - 'The bounty hunt on vipers in France. A profession on (picture) postcard. Part 5. François Raison, nicknamed *Père Raison*'. *Litteratura Serpentina* 32(1): 6-12.
- Bronckers, R. (2013a), 'De premiejacht op adders in Frankrijk. Een beroep in (prentbrief)kaart gebracht. Deel 6. Jean Martin, bijgenaamd *Père Martin*'. - 'The bounty hunt on vipers in France. A profession on (picture) postcard. Part 6. Jean Martin, nicknamed *Père Martin*'. *Litteratura Serpentina* 33(1) 6-15.
- Bronckers, R. (2013b), 'De premiejacht op adders in Frankrijk. Een beroep in (prentbrief)kaart gebracht. Deel 7. Jean-Baptiste Courtol, bijgenaamd *Courtol le vipéricide*'. - 'The bounty hunt on vipers in France. A profession on (picture) postcard. Part 7. Jean-Baptiste Courtol, nicknamed *Courtol le vipéricide*'. *Litteratura Serpentina* 33(2): 118-127.
- Bronckers, R. (2013c), 'De premiejacht op adders in Frankrijk. Een beroep in (prentbrief)kaart gebracht. Deel 8. Louis Paul Brun, bijgenaamd *Paulus*'. - 'The bounty hunt on vipers in France. A profession on (picture) postcard. Part 8. Louis Paul Brun, nicknamed *Paulus*'. *Litteratura Serpentina* 33(3): 132-139.
- Bronckers, R., *Viperhunters. Portrets of a disappeared profession*. Z.p., 2013. Summary of the article mentioned above.
- Charvier, A. (2007) – Lyon 1900-1920 (Memoire d'hier).